

VeeteeltVlees bestaat tien jaar. De redactie peilde bij vijf veehouders hoe zij de afgelopen jaren hun bedrijf hebben uitgebouwd.

veeteeltvlees 10 JAAR!

In acht jaar tijd heeft economie een beeldbepalende rol gekregen in de Belgisch-witblauwfokstal Van Terbeck.

	2004	2012
Aantal dieren:	380	180
Aantal kalvingen:	150	80
Aantal hectares:	95	83
Favoriete stier:	Emigré	Imperial

De invloed van fokstal Van Terbeck in de Belgisch-witblauwfokkerij is onuitwisbaar. Kampioenen, excellenten en ki-stieren; Guy Roggen (57), Lutgarde Schotsmans (55) en hun zoon Jan Roggen (32) hebben ze al veelvuldig gefokt. De witblauwfokkerij werd in 2004 daarom via een bedrijfsreportage in beeld gebracht. Het verhaal bevatte een indrukwekkende uiteenzetting van succesvolle fokkerijlijnen. Heel voorzichtig werd er echter ook al over economie gesproken. Acht jaar later heeft diezelfde economie inmiddels een prominente plek ingenomen. 'Eigenlijk zou economie op nummer één moeten staan, want die betaalt de boterham. Maar wij zetten economie nu nog op gelijke hoogte met fokkerij vanwege onze liefhebberij. Daarom nemen we ook nog altijd met veel plezier deel aan keuringen en spoelen we ook nog regelmatig onze beste koeien', vertelt Jan Roggen.

Ten dode opgeschreven

Lutgarde Schotsmans zet de ingezette koerswijziging uiteen: 'Toen wij jong waren, fokten we zo extreem mogelijk. Dit zorgde voor toppers, maar ook voor dieren met gebreken. Met de toppers verdienden we een

Jan Roggen in 2004:

'Prijskampen en economie liggen nog ver uit elkaar'

Guy Roggen: 'Kampioenen fokken is geluk, maar een goede stal fokken is wijsheid'

Het roer om

Zonder sputteren heeft het fokken van extremen bij familie Roggen-Schotsmans plaatsgemaakt voor economische fokkerij. Vol energie zijn er nieuwe doelen gesteld voor tussenkalftijd en kalversterfte. Maar wél met behoud van echte kwaliteitsdieren.

tekst **Florus Pellikaan**

dikke boterham. Over de dieren met gebreken werd niet gepraat. Maar nu die vraag naar topdieren is verminderd, moet ieder dier dat wordt geboren gewoon geld opbrengen.' Jan vult aan: 'We staan niet meer met open mond bij een box met zes beste stieren te kijken, maar vragen ons af hoeveel stieren er van deze leeftijd hadden kunnen zitten.' Lang was de verkoop van stieren, fokvee

en embryo's een belangrijke inkomstbron voor de fokkers. Woonplaats Kersbeek-Miskom bleek een strategische plek voor zowel Vlaamse, Nederlandse als Waalse kopers. De handel in exclusief fokmateriaal droogde de laatste jaren landelijk gezien echter op. 'De verkoop van fokvee is nu nog een spaarpot, maar beslist geen inkomen meer', vertelt Guy Roggen. 'We fokken nu daarom

meer economisch en gaan met de beste dieren naar de keuring.' Verdrietig om de ingezette koerswijziging binnen witblauw is de familie niet. 'Met een extreem dier maal een extreem dier houd je geen foklijn over. Wij hebben het jaren ook gedaan omdat er vraag was, maar gelukkig zijn onze fokkerijlijnen nog in stand gebleven', vertelt Guy. 'We zijn op een gegeven moment uit die heel extreme fokkerij gegaan door een ander type stier te gebruiken. Maar ook toen kwamen er nog steeds erfelijke gebreken voor omdat we die nog niet konden vinden. Sinds de genoomtesten is dat gelukkig anders. Het opsporen van de erfelijke gebreken is voor het Belgisch-witblauwras het grootste geschenk uit de hemel. Het ras was anders ten dode opgeschreven geweest.'

Minder dan vier procent inteelt
Over of de fokkerij zonder erfelijke gebreken ten koste gaat van de origine van het witblauwras, verschillen de meningen in eerste instantie. Na een korte discussie is er toch overeenstemming. 'Het zorgt voor een iets minder extreme, maar wel een zwaardere koe', formuleert Jan. Voor wie denkt dat de fokkers

Jan Roggen in 2012: **'Streven naar een tussenkalftijd van 380 dagen'**

door de koerswijziging hun hart voor een soortige Belgische witblauwe hebben verloren, heeft het mis. Guy: 'We willen absoluut kwaliteit en soort behouden, alleen dan in combinatie met een ruimer ontwikkelde koe. Maar met bijvoorbeeld stieren van over het water gaan wij echt niet aan de gang.' Om inteelt te voorkomen, gebruiken de fokkers het stieradviesprogramma van CRV en streven daarbij naar een inteeltpercentage van onder de vier procent. Dat dit effect heeft, blijkt volgens Lutgarde duidelijk. 'De dieren zijn vitaler, we hebben minder uitval en minder problemen bij de kalveren.' Om met de economische fokkerij naar een doel te werken heeft Jan scherpe streefkengetallen geformuleerd. 'We willen naar een tussenkalftijd van minder dan 380 dagen en een kalversterfte, tussen de zeven maanden dracht en tien maanden oud, van maximaal tien procent.' Op dit moment ligt de tussenkalftijd, zonder de et-koeien, op 386 dagen. Volgens de fokkers sluit het witblauwras goed aan bij het streven naar economie. 'Het voordeel van dit ras is dat met een goed management de dieren op een leeftijd van 21 tot 24 maanden kunnen afkalven', vertelt Guy. Ondanks de gewijzigde fokkerijkoers, blijft het ambacht fokkerij op Van Ter-

beck onveranderd. 'Kampioenen fokken is geluk, maar een goede stal fokken is wijsheid', stelt Guy direct. 'De kunst van fokkerij is de goede lijnen met elkaar combineren en daarvoor moet je de bloedlijnen goed kennen. Hierdoor krijg je bij bepaalde combinaties ook al voor ogen wat het resultaat zal zijn. Een combinatie die wij nu bijvoorbeeld veel maken, is Imperial maal Emigré.' Een tweede onderdeel van de fokkerijstrategie is het nauwkeurig selecteren van de stieren. 'De stier mag niet beter zijn dan zijn moederlijn, want dan kan er heel snel sprake zijn van een toevalstreffer. Ook moet de moederlijn bestaan uit stuk voor stuk zware koeien.'

Bedrijf ingekrompen

Opvallend is dat ten opzichte van acht jaar geleden de veestapel fors is ingekrompen. 'We hebben minder dieren nodig voor de verkoop van fokvee, Jan is buiten de deur gaan werken en heeft daar veel geleerd. Wij zijn het met z'n tweeën iets rustiger aan gaan doen', verklaart Guy de bewuste keuze. De komende jaren zal Jan het bedrijf langzaam gaan overnemen. Economie zal dan zeker een belangrijke positie houden, maar verdrijven zal het de liefhebberij nooit. Vol trots laat hij namelijk de zes speelkoeien in het wekje naast het woonhuis zien. Daarbij zijn Bonita (v. Genièvre), de kampioene van Agriflanders 2009 en stalfavoriet Anna (v. Emigré). Tijdens het recente inspecteursbezoek werden ze ingeschreven met respectievelijk 90,8 en 91,1 punten. Ze vormen Roggens bewijs van economische fokkerij met behoud van kwaliteit. I